

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterék és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Hernald. Brűnben: Stern M.

Nyitáltt petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Husvétra!

Harangok zengő hangján, melyet visszahangoz hegy, völgy, folyó, tenger. — szól hozzánk az ige biztatón, bátorítón!

Feltámadunk! Nincs elmulás a halálban, a tespedés nem örök állapot, csak átmenet. A mi elmúlt, a mit megsíratunk, a mi elveszett előlünk a mult sivatagjában, azt meg fogjuk találni újra, meg újra azon az oázison, mely mint a jövődö ingetel felénk, emberi vándorutjaink messze távolából! . . .

. . . . A husvét ünnepe nek ez a biztató, melegítő motívuma valóságos áldás azokban a közéleli viharokban, melyek elzúgnak fölöttünk a hétköznapok hosszú során.

Hiába temetkezünk ridegen a polgári kötelességtudás, hazafias munka és az ember-szeretet gyakorlásának fölemelő érzésébe, — nem zárhatjuk el föleinket az elől a siketítő tombolás elől, melyet a közélet piacszán néhányan mesterségszerűleg elkövetnek.

»Botrány!« »Korrupció!« Galád gyanúsítás és arczállan rágalom tombol a magyar társadalom fölött. Elrémülünk, a mikor meghalljuk, hogy a gyanúsítás közeli meg azokat a legfeszítettebb politikai és társadalmi alakokat, a kiket meg szoktunk úgy becsülni, mint a polgári és hazafiai becsület oltárképeit s letörli róluk szennyes szivacsával azt a himet, melyet a honpolgárok tisztelete és becsülése adott nekik.

Valóban nem tudjuk, hova fog ez vezetni!

A gyanúsítás ádáz gyűlölettel vezetve üvölt mindenfelől. Itt egy megrágalmazott államtisztviselő, amott egy gyalázott kormányférfi, megvesztegethető bíró.

Hiszzen, ha ez így megy, ma-holnap nem lesz önértetes ember, a ki közhivatalt vállal s becsületes közérdekű munkát teljesít.

A becsületes emberre sértés már annak a föltételezése is, hogy önérdékből, vagy mások érdekében az országos közügyek sérelmére tudna közreműködni.

Hát nem halljuk-e minduntalan, hogy az orvos összejátszik a patikussal, az ügyvéd a bíróval, a végrehajtó a becsüssel, ez meg az árverési hiénakkal . . . Hát nem rágalmaznak-e uton utfélken köztisztviselőket a porvesztes felek iránt való részrehajlással, megvesztegethetőséggel és nem volt-e ez mindig így, a mióta érdek van s az emberek fölött embertársaik ülnek törvényt a hatóság, vagy a királyi hatalom nevében?

Megjáraltják a Golgothát a közélet tisztas alakjaival s azok lelkiük tisztasága tudatában büszkén hordják a keresztet, melynek viselése őket le nem görnyeszíti, meg nem törli, meg nem semmisíti.

S a legszebb tavaszi ünnep, a husvét aranyos sugárba fogja alakjaikat. A szenvedések nagy hete akármilyen hosszú is, — elmúlik, s nyomában jár az üdvözülés, a föltámadás.

A poroszok hiába takarják el arcukat, a viláosság, a sűrű, a kő megmozdul a sűrű fölött s kikel belőle az igazság, a Megváltás a Megdicsőülés fényességes alakja . . .

Igen, feltámadunk!

Bármilyen erős is a romlott Róma hadserege, az erőszak nem ölheti meg az eszmét, az igazságot; csak az embert.

És bármennyien legyenek is a rágalmozók, ennek a magyar nemzetnek erkölcsi tisztessége sokkal nagyobb, semhogy diadalmasan ne támadna fel a mélységből, a hova az irigy pártszennvedély lökni szeretné.

Mi nem hiszünk az ördögökben, de hisszük a fényességet és feltámadást!

G. M.

Éneklő madaraink védelme.

A szomszéd Stajeroszágot szemel gyönyörködhető zöld ligeteiről, erdőiről, gyepes hegyoldalairól a zöld Stajeroszágoknak szokás nevezni. Nem látni ott kora tavasszal a fákon megszámlálhatatlan mennyiségű, összegubanczolt levelű hernyófészket s nyáron csapazon égnek meredező, letarolt levelű gyümölcsfa-ágat, hanem a magyar népdalként tavasszal:

Madár az ágon

Virág a fákon.

őszszel pedig mosolyog a sok istenadta gyümölcs a sűrű lombok közül és valóban a

TÁRCZA.

Az öngyilkosok.

— Irta: Sass Ede. —

Az éjszaka behunyta esillagszemeit. Mintha már halva volnék: nem láttam nem hallottam semmit az éj fekete koporsójába zárva.

Gondolataim visszaszállottak a multba. Akár csak a varjuk, keselyűk, a puszták hulláira, hogy azokat szétmarcangolják.

De most már nem is fájt a marcangolásuk: mintha kiköltözött volna belőlem minden élet.

Ilyen volt a multam, a jelenem.

És a vasuti sínekre állva, melyeken nem-sokára a gyorsvonatnak kellett elrobogni, vártam a jövődőt. A sínek reszkettek már a közelgő vonat robogó terhétől, vagy talán attól a szörnyű katasztrófától, mely itt nem-sokára végbe fog menni.

A sors keze volt annak a vonatnak a mozdonyvezetője, melynek engem kellett összetiporni. Végzetem, megtestesülve egy pokoli hatalommal száguldó gép alakjában: törtetett felém. Mint a kilőtt ágyugolyó, furta meg magát a gyorsvonat a zugó éjszakába. Én összefont karokkal álltam a rám tüszemekkel rohanó halál előtt.

Megdermesztett az életunalom. E pillanatban egy rémitő sivitást hallottam, mely azt látszott kétségbeesett erővel odakiáltani a fatumnak: megállj!

A mozdonyvezető észrevette, hogy valaki áll a síneken: megrántotta a vészszípót és ellengőzt adott.

De a fátum fülei zárva voltak, — a fátum szíve nem könyörült, nem állott meg rohanatában, hanem rettenetesen megmutatta hatalmát annak a pogánynak, a ki kérdeve kihívta meg-semmisítő erejét, mely ezer halált bir osztani egy perczben.

A vonatot nem sikerült rögtön megtorpanítani. Egyszerre olyan életnemsző fájdalom éreztem, mintha minden világi bűnömöt ezzel kellene megbűnhődöm, levezeklenem.

A mozdony ütközője: a halál buzogányos ökle szétzúzta a koponyámat. Ennek a mindenkinél erősebb boxernak nem bírtam ríposított adni.

De a halál, miután látta, hogy most már egészen a karjai között vagyok, kegyesebben bánt velem.

Szép, puha füre fektetett. — oda dobott ki a mozdony halálós tisztasága. A gyp szálai esőndesen zizegték körülöttem a biztató dalt, hogy immáron csak nyugalom várakozik reám.

De ezt az általó dalt megzavarta az emberek nyüzgése, lármája, a kik leszállottak a megállított vonatról és elkezdtek keresni az áldozatot: habogy segíthetnének rajta.

Leghamarább rám talált egy tolvaj, a ki sietett a pénztárczámotól megfosztani. Azután az orvos, a ki sajnálkozva konstátálhatta a beállott halált, Legutoljára vetődött oda egy rendőr-tisztviselő.

Föltették a kadaveremet a vonatra és a gyilkos vas-szörnyeteg süvöltve ragadta tovább áldozatát.

Én már onnan felülről néztem, mit csinálnak a holt testemmel. Hogy indul meg a vizsgálat, kiderítendő, öngyilkosság, vagy baleset forog-e szóban? Mint boncolják és állapítják meg az orvosok, hogy ha szerencsétlenség történt is: az nem olyan megrendítő, mert az áldozat halálós betegségben szenvedett, előbb-utóbb elpusztult volna.

Igazok volt; halálós betegségben szenvedtem: ember voltam.

Ebbe a betegségbe akkor esik az ember, mikor a világra jön. És azután betegeskedik, míg eljön a hosszú betegség vége: a halál.

Miért lettél öngyilkossá, kérdezték tőlem a másvilágon?

Láthatatlan ajak ajkairól csegett felém a hang, melyre éreztem, hogy muszáj válaszolnom. De nem tudtam mit válaszolni. Kezemet fejemhez szoritottam. Körülöttem sűrű homályos kaosz örvény lett pont, siketítő zugásal. Ebből a kaoszból lassan kivált a Föld képe, melyet elhagytam.

Ugy tetszett, mintha a Föld minduntalan körülöttem keringene.

A tulvilágon voltam, de nem a csillagokat láttam, hanem a Földet.

És nem emlékeztem rá, hogy tulajdonképen miért hagytam el.

szomszéd Stajerországban még a kedvezőtlen időjárás esetén sincs abszolúte gyümölcstelen esztendő. S miben rejlik ott a gyümölcsstermés kedvező alakulásának fő oka? A főérdelem, hogy tavasszal virágaikkal, nyáron lombjaikkal gyönyörködteik és ősszel gyümölcseikkel hálálják meg a gazdákat a fák, az elszaporodott éneklőmadarakat illeti.

A kit a dolog érdekelt, könnyen megfigyelhetle, hogy még a városok befásított területein is az ágak között csak úgy sűrűforog a sok dalosmadár, betöltve kedves énekökkel az egész ligetet.

S mily bizalmas e megszokasodott madársereg az emberrel szemben, mintha nem is tudna nekik az ember ártani!

Itt ugyan semmi bajuk, mert a vaszizogorral végrehajtott madárvédő-törvény elveszi a fészekfosztogató, gummipuskázó és flóberező naplopók kedvét a madárpusztítás-tól. De a műveltebb társadalom is védi e kedves éneklőket gyengédebb érzésénél fogva és a saját jól felgott haszna érdekében is.

Az ember tehát védi és gyámolítja a madarakat, ők pedig kamatos-kamatallal fizetnek, midőn megtelnek a madárfészkek örökké éhesgyomru fiókokkal, melyek a hernyók emésztésében oly fáradthatatlanok.

Nálunk pedig csak akkor van gyümölcsstermő év, hogy ha úgy alakul az évszak, hogy a hernyókat a természetes rossz időjárás öli el, mert az ember a legnagyobb lelkiismeretesség mellett sem képes azok fészkeit mind elpusztítani, mivel mindegyiket vagy nem veszi észre, vagy nem férhet hozzá. Nálunk pedig a megritkult hernyópusztító éneklő madarak, melyek a gazda segélyére siethetnének, félve kerülnek az embert. Megfogytak erősen, a meglevők pedig, a mennyire lehet, visszavonulnak a legnagyobb ragadozó, az ember elől, a kisebb ragadozók közé, az erdőbe, a megközelíthetetlen helyekre, a hol a szegény ártatlan teremtesek bizalmával oly rutul nem élnek vissza.

Annnyira el vannak vadítva ezek a kis madárkák, hogy még a bátrabb veréb sem igen mer már közeledni az ember lakásához s há a tapasztalatlan mégis közeledik, keserves tapasztalatra tanítja őt a gummipuska és a flóber.

A körülöttem forgó világ egész csillogó, csábitó kaleidoszkópját tárta elém.

A Föld szebbnek tűnt föl előttem, mint annak előtte.

Virágain több volt a pillangó, napfényében több a repeső madár.

Több szerelmes pár sétált a mezőkön, az erdőben, — több boldogság hálafohászja szállt az égből.

A bűbájuk ligete, hűse édes idyllekről sutogott.

Nefelets virágok kelyhéből tündérek szállottak ki és fűrdtek, uszálltak örömkönyveket síró öreg, mohos sziklabérc kristálypatakjában.

Több szín, több eleenség, több költészet volt az életben, mely gazdagon, csábitón virult és illatozott és dalolt és sóhajtozott onnan felém.

Hogy tudtam én azt elhagyni?

Csak úgy homályosan emlékeztem rá, hogy a földön találkoztam én egy leánnyal, a kinek azt mondtam: te vagy a menyországom.

Mikor az a menyországom elhagyott: azután kerestem fel ezt a másik menyországot.

Ebben is csalódtam.

Társaságomat, csupa merő magam fajtáju öngyilkosok képezték. Azok mind betegek voltak a Földnek.

Mind látott odalenn vadakit, a kit nem vett észre akkor, midőn vaksággal borította el szemeit egy rettenes kéz.

Ez a két gyilkoló eszköz aztán a fészektől kezdve minden kis megközelíthető madarat irtalom nélkül rakásra pusztít — passzióból és a fészekpusztító suhanczok, gummipuskázó gyerekek és flóberező ifjura-urak passziójának a szőlő-, gyümölcsös- és kerttulajdonosok adják meg az árát, mert a hasznos madarak pusztulása arányában szaporodnak a hernyók s egyéb pusztító férgek, melyek pusztításával szemben majdnem tehetetlenül áll az ember.

Városunkban is a gummipuska és a flóber járványszerűleg terjed s nemcsak a madarak, de már az ember épsége is fenyegetve van.

Itt az ideje, hogy a madárvédelem céljából kezel fogjon az egész társadalom a hatósággal, mert az iskola egyedül nem képes az éneklőket megvédeni.

Ne nézzük behunyt szemmel hasznos madarainknak kedvtelésből való pusztítását! Mintha nálunk a levegő e kedves lakói csak arra lennének teremtvé, hogy minden dologkerülő suhancz, lezkekerülő tanuló s naplopó ifju ur ezeken próbálja ki ügyességét, hogyan lehet megölni egy kis ártatlan madarat — passzióból.

Ha már a művelt külföld példájára etető- és köllőhelyekről nem gondoskodunk is, ha egyetlekkel tulterhelt városunk madárvédő együletet nem alakíthat is, legalább az intelligens emberhez való jó izlés és emberies érzelem nevében most, a fészekrakás küszöbén, vegye minden jobb férészű ember pártfogásába a sokat zaklatott ártatlanokat, melyek kedvességükkel gyönyörködteik a romlatlan szívet s szakadatlan hernyópusztító munkájokkal kiszámíthatatlan hasznót hajtának — a madárvédelem elhanyagolása folytán rosszul számító — embernek.

Mencsey Károly.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XIV. évfolyam 2-dik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, azt mielőbb bekielteni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Az egyik gyászruhás anyát.

Másik egy síró gyermeket.

Harmadik egy egész kétségbeesett, nyomorban hátrahagyott családot, mely mind egyetlen sír körül zokog és körmeivel vájja annak göröngyeit.

Hogy ők ezeket nem látták, mikor még a Földön voltak. Hogy ők azt hitték: el van tépve minden kötelék, mely őköt a világhoz fűzi, midőn a bujtogató kísértésre hallgattak. Olyan kicsinyesnek, oly nevelésesnek tűnt föl mindenki előtt az az indok, mely őköt az élet elvesztésére ösztönözte! Szinte kikacagták magukat, hogy ilyen semmiségéért eldobták maguktól, mindenüket. Az egyik azért, mert koldusbokra jutott s azután becsületlen munka után kellett volna élnie. A másik, mert hibát követett el — s nem iparkodott nevét újra tisztára mosni, de szennyes nevet vésett el a fejfájára, szennyes nevet, melyet utódai megcsókolni restellenek: Hát nem bűnös, hát nem megbocsájtatlan örültség volt az? És kacagják önmagukat: de ebben a kacagásban az önmagát maró guny kigyója szíszegett.

És folyton zaklatta, üldözte őköt egy hang, egy kérdés, egy vád:

— Miért hagytátok el a Földet? Meglátjátok ugyebár, hogy balgatagok voltatok.

Aki az életben csalódik: az csak az életben nyerhet vigasztalást. Hát miért lettek öngyilkosokká? . . .

KÜLÖNFÉLÉK.

A husvétra úgy t. munkatársainknak, mint olvasóinknak, boldog ünnepeket kívánunk!

— **Hymen.** Molnár Dezső, a honvédelmi miniszteriumhoz szolgálateltelre beosztott törzskari százados, e hó 7-én jegyezte el Bpestben Walheim, volt belügyminiszteriumi tanácsos özvegyének kedves leányát, Mici kisasszonyt. — Sok boldogságot kívánunk a kötéző frigyhez!

— **Kinevezés.** Vrana József trencsényi posta- és táviratdatisztet hasonló minőségben a helybeli kir. postahivatalhoz helyezték át.

— **A csendőr-laktanya áthelyezése.** Az őrsparancsnokság — mint értesülünk — Csáktornyaórl Dráva-Vásárhelyre van áthelyezve, a hová már ez év október 1-ével át is költözködik. Ezzel a körülménnyel van összefüggésben Sándor László m. kir. csendőr-főhadnagyának látogatása, ki mult vasárnap Csáktornyan jártában a kaszárnyát megvizsgálta s Dráva-Vásárhelyen is megfordult, a hol a csendőség számára berendezendő helyiséget tüzetesen megtekintette. A kaszárnyának áthelyeztetése az ismeretes lakásmizeriáknak a folyamánya, a melyeknek levét Csáktornya polgársága még elegszer meg fogja inni.

— **Öngyilkossági kísérletet** követett el Deutsch Gyula helybeli lökereskedő. Nagyfoku ideg baja s tehetetlensége érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát elhatározással, melyet hétfőn végre is akart hajtani késsel, melylyel az izraelita temetőhöz közel nyakát el készült vágni. A fájdalom és életösztön azonban nem engedték, hogy életét végkép kioltsa, sőt segítséget keresett a közelben folydogáló pataokban, melynek hideg vizével sebtét mosogatni kezdte. Ily félig önkivületi állapotban, találtak meg hozzátartozói, kik már reggel óta keresték s végre is ily állapotban látták viszont. Hordágyon szállították haza, a hol most gondallápolják. Felgyógyulása valószínű.

— **Kinevezés.** A nagykanizsai kir. törvénytörvények elnöke Zadravecz Gábor mura-szombati kir. járásbírósi togház-órt a csáktornyai kir. járásbíróshoz III. osztályu hivatal-szolgárává nevezte ki.

— **Halálozás.** Sövegjárto Möröz, szepetneki plébános élete 32-ik, áldozásága 9-ik évében, f. hó 10-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett 12-én ment végbe. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Színészet Csáktornyan.** Dombay Mihály szinagaztató művészi körútjában néhány előadást szándékozik Csáktornyan rendezni. Célja a szinműirodalom kiváló termékeinek összevágó, művészi színvonalon való bemutatása. Számos hazai lapnak előtünk levő tudósításából látjuk, hogy Dombay feladatát jól megoldotta.

— **Hangverseny.** Sárközy helybeli zenetársulata kedvező idő esetében ma délután Hackl vendéglőjében, este a nagyvendéglőben hangversenyez, melyre a t. közönség figyelmét fölhívjuk.

— **Szerencsétlenség.** Özv. Kerény Ferenczné, I. hegykerületi (stridó-fárai) lakos 3 éves fia a pásztorok által rakott tűz mellett játszván, ruhája tüzet fogott. Az égő gyermek pajtásai ijedtükben elszaladtak, a magára hagyott gyermek pedig annyira összeégett, hogy a kapott sebekbe belehalt.

— **A Dunántuli Közművelődési Egylet** f. hó 6-án Budapesten Széll Kálmán elnök elnöklété alatt igazgató választmányi gyűlést

Artott, a melyen dr. Fekete Ignác főpénztárnok bemutatta az 1896. évi zárszámadást, mely szerint az egylet jelenlegi vagyona 26.247 frt 44 kr. A gyűlés fő tárgyát az egyesület vidéki választmányainak szervezése képezte. Ugyanis az egylet a nyár folyamán a Dunántul valamennyi megyéjében választmányokat akar szervezni s e célból felhívást intézett az egyes megyék főispánjaihoz, hogy az egyesületet e munkájában támogassák, amit azok készséggel meg is ígértek s azok javaslataihoz képest a Dunántuli Közművelődési Egyesület megyei választmányait Vas megyében május végén vagy június elején, Sopronban és Zala-vármegyében ugyanakkor, ősszel pedig a többi vármegyében alakítja. Több magyarajku hitoktatót jutalomban részesítenek Antal Gábor ref. püspök indítványára. A főtitkár jelentése szerint az egyesület jelenleg hat kisdédóvó intézetet tart fenn, valamint több óvó felállítását vette tervebe. A főtitkár öt vándorkönyvtárt rendez s mivel a vallás- és közoktatásügyi miniszter e célra 1000 frt segélyt utalványozott ki, még két vándorkönyvtárt szervez, a melyek egyikét Sopronmogyébe küldi, másikat pedig a mura-szombati magyarisító és közművelődési szakosztálynak adja, a többit pedig az egyes meg-alakítandó megyei választmányok ulján küldi szét az egyesület.

— **Halálozás.** Lövensohn Sándorné szül. Brandl Bettl asszony 82 éves korában, végelgyengülés folytán hunyt el a mult héten Dráva-Vásárhelyen. Az elhatal, kit a csáktornyai izr. temetőben helyeztek el örök nyugalomra, férjén s gyermekein kívül kiterjedt rokonság siratja. Nyugodjék békében!

— **Királyi kitüntetés.** Ő Felsege ez évi márczius 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásából Sternberg Ármin és Testvére hangszergyáros céget a magyar hangszeripar fellendítése körül és az ezred-éves kiállitáson kifejtett számos érdemei elismerésül cs. és kir. udvari szállítóvá nevezte ki. E kiváló czég méltán rászolgált e legmagasabb királyi elismerésre, mert hangszeriparunkat, mely azelőtt ugy-szolván csak képzeletben létezett, alig két évtized alatt oly magas nivóra emelte, hogy a külföldet e téren teljesen kiszorította, ugy, hogy ma már széles e hazában nincs egy hely sem, a hol ne találkoznánk a hírneves czég gyártmányaival.

— **Lőértékesítés és lótenyésztés.** A földm. miniszteriumban május hó elején lőértékesítési ankét lesz, melyre a miniszter az összes gazdasági egyesületeket meghívta. Az O. M. G. E. lótenyésztési szakosztálya ennek foly-tán április hó közepén ülést tart, melyen a lótenyésztés emelésére és a lőértékesítésre vonatkozólag fogja az egyesület álláspontját precizirozni. A gazdasági egyesület főleg a következő reformokat óhajlja: Bizományi istállók felállításá, melyekbe az eladó lovak bizonyos díjért beállitathók és ellátást kapnak, s melyekből az állatok a közvetítés kikerülésével adhatók el. A katonai lóvásárok reformja; megtartásuk idejének évről-évre előre való megállitása, egyöntetű eljárás életbeletétele. Luxuslóvásárok és állat-vásárok szaporább és rendszeresebb rendezése. A szavatossági kérdés szigoritása, esetleg törvény által való szabályozása.

— **Beniczkyne Bajza Lenke lapja.** A «Könyves Kálmán irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság» kiadásában «Vasár-napi Lapok» czim alatt egy új, a «London Neios» mintájára készült szépirodalmi és képes hetilap mutatóvnyaszámát vettük. Ez

új lapnak főszerkesztője: Beniczkyne Bajza Lenke, ki mellé társul Prém József dr. mint felelős szerkesztő és Miskolczy Henrik mint szerkesztő sorakoztak. Már az első szám olyan érdekes tartalommal jelent meg, hogy a közönség körében méltó meglepetést kel-tett. Gazdag szépirodalmi tartalma mellett mind új és magyar képeket közöl, még eddig magyar lapnál alig látott művészi kivitellet. A neves munkatársak egész gárdája áll a lap szolgálatában. Ábrányi Emil nyitja meg a sort és utána annyi jeles író és költő következik névvel és névtelenül, hogy minden művelt család bátran előfizethet a «Vasárnapi Lapok»-ra. E lap, mely az ismert Wodiáner czég nyomdájából került ki, elő-fizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Mutatóvnyaszámokat, egy levelező-lapon tett óhajtsárra, szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII. József-körut 28. szám.

— **Szövetkezeti magtárak.** A magyar gazdaszövetség mozgalmat indított az iránt, hogy az ország különböző termelési és értékesítési központjain és alkalmas forgalmi helyeken raktár-szövetkezetek létesüljenek, s hogy ily módon magtárak legyenek felállit-hatók, melyek a kistermelőt arra képesítsék, hogy termésüket ne kelljen első pénzszüksé-gükben eladniok, hanem bevárhassák az áralakulás jobb fordulatait. Ezekben a rak-tárakban ugyanis lombárd kölcsönöket is fognak nyújtani a gazdának. A szövetség akciója már most nemsokára pozitív ala-kot ölt. Az első ilyen raktár-szövetkezetet és szövetkezeti tárházat — Ürményben, Nyitra-megyében készül a szövetség létesíteni. Való-szinü, hogy ez a tárház már legközelebb mintául fog szolgálni az ország más helyein gyors egymásutánban fölállitandó hasonló intézményeknek.

— **Ave Maria.** Külső csinra, izléses kiállitásra a mily megnyerő, belső tartalomra épp olyan becses zenemű az, mely Valintin Károly zeneműkereskedésében jelent meg «Ave Maria» czimvel. Ennek a kis dalszerű imának Wajdits Alajos dr. pécsi orvos a szerzője, a ki Réshányai József dr. teológiai tanár szövegére, ehhez lágyan simuló, ezt teljesen kifejező éneket és zenét írt. A Káldy Gyula operaigazgatónak ajánlott zenemű ára 2 korona, s az eladás tisztá jövedelmét a kiadó a pécsi szent Vincze egylet javára szánla.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Bisztróvics Apollonia, Grula Franciska, Rich-tarecz Bálint, Kósz Ferencz, Bayer Teréz, Medved Julia, Neumann Arthur, Bujanics János, Mihalicz János, Kristofics Franciska, Tkalecsez Péter, Szeiverth Antal, Vizinger Franciska, Jambrovics Rozália, Bozzay Karo-lin, Filipán Mathild, Medved Mária, Jalsovecz József, Bél József, Kollarics József. — Meg-haltak: Pecsornik Ignác (71 é.), Vlah Ferencz (60 é.), Klinecz Ferencz (4 h.), Bernát Ilona (4 é.), Jagecz Miklósné (18 é.), Jagecz Tamás (35 é.), Hrescs Teréz (5 h.), Szklepics Istvánné (62 é.), Dobsa János (6 é.), Bél József (1 h.), Bernát József (18 h.), Kovácsics Mihály (55 é.). — Házasságot kö-tötték: Légradi István és Baské Ilona; Lukács Antal és Szabol Mária; Verbanecz István és Tersztenyák Verona; Sostarics Balázs és Kovácsics Teréz; Pintárics József és Tersztenyák Margit; Csrep István és Fucsko Magdolna; Habjindecz Ferencz és Kollarics Teréz; Szlavín Jakab és Czár Munika; Jung-wirth Albert és Stöger Berta; Mesko István és Mikolics Magda; Zseleznyák Pál és Zs-ganez Ágolta.

Humor a temetőben.

Ejnye komám kanál Vendel
De elbánt a halál kenddel.

Itt nyugszik egy kis ökröcske
Ökör Bálintnak gyermeke,
A kit a sors nem engede,
Hogy ökör legyen belőle.

Itt nyugszik pu
Egy János hu —,
Szonkilencz éves —
Rászakadt a méhes.
És imigy ekképen
Ütötte őt képen
A mester-gerenda —
Béke poraira.

Itt a kereszt alatt,
Fekszik András hanyatt
Pintér a más nevéen
Mehall Ráczkvéen,
Nem pintér, ács levén.

Petroleum feldőlt,
A ruhám meggyulladt;
Lángot vetelt rajtam.
A tüdőm elfuadt.
Kipkedtem, kapkodtam
Megégtem, meghaltam.
Elő példa vagyok
Tanuljatok rajtam.

Meghótt a vén Kabai,
Vén vót, már nem tavalyi;
Hogy meghót, egy szót sem szót,
Olyan fene kevély vót.

Itt van Juczí, ő szült,
Apja bele bősüült,
Anyja bele öszüült,
Az idő már öszüült,
S a sirján egy csősz üt.

Te nyugszol ott, nem pedig én;
Szivem, szerelmem, Petikém;
A kit — ugymond itt e márvány —
Tulvilágra vitt a járvány.

Itt nyugszik egy atyámfia:
Bögre Mátyás csizmadia,
Jól kezelte csapfajját. —
Jutkát, kedves élte párját,
Mig élt, sokszor eldöngötte.
Imádkoztatok érette.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

R. T. Hodosán. A beküldött nyíltérr nem közölhetjük, mert nem engedjük lapunkat ilyfélkére fölhasználtatni. — A helyeeket a kiadóhivatalban átveheti.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**

Kiadó és lapulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischer** Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Turki i Turstvo.

Turčin je po naravi i čudi vrlo nabožen, ter se drži propisa vjerozakonskih vrlo savjestno, a od tih propisa je jedan, zaradi kojega prije vsega narod opada, najmre strogo lućenje ženah. Buduć da zakon zadržuje, da Turčin vu lice pogleda ženi drugoga Turčina, to ona ide pod koprenom govori i vidi od mužkih osobah samo najbliže rođjako svoje, za drugi svēt tak rekuć ni neobstoji. S toga dolazi, da jedna polovica hiže, harem, zevsema pripada ženi — ženskoj služinčadi i djeci, da je nebuni nikakov mužki pohod, vu malih hižah ustupa se veška polovica dakak familiji, a muž imade večkrat komaj siromašnu komoricu. Sastoji li pako hiža od jednog jedinog prestora, to postaje čela hiža haremom. To je skoro vsigdi izvan varašah.

Vu malenih, ponajviše Turkima napučenih gradovih (varaših) morete iti po vsih ulicah, gde lijevo i desno nevidite nikaj, zvun visoke zidine, črez mala vratca lućete vu dvorišće, po dnu kojega stoji hižica; vu lice su mrtve ne ima nikakvoga prometa, nikakove trgovine. Žene nemogu pomagati mužom vu njihovih poslih vuni na polju; a to je nesreća po narod.

Dakak da žene zaostaju i vu prosvjeti, izobraženosti; one se nevućiju nikaj, pak nisu s toga niti djecu odgajati. Turske škole ako su je gde, nikaj nevaljaju. Malo Turkov dotira do ti čas, da more turski čitati, i pisati, čemu su nesrećna, za turski jezik tak slabu sposobna pismena kriva (slove), ali ona su već jednom sveta, jer je žnjimi pi-

san koran (pismo proroka Muhameda), pak je anda i to opet zrok tužnih vjerozakonskih odnošaja.

Ali sad evo najgoršega zla. Turki su jedini, koji moraju sultanu (cesaru) soldate davati, i to moraju 7 ili 8 godina služiti; drugi narodi nedaju vojničtva a i Turki moraju se sa 400 talira odkupiti; nu 400 talirah ima malo koji. Prije kad ideju vu vojničtvo, većsim dēlom su već pooženjeni, ar se regrutiraju (novaće) sa 21 do 22 godinom, a žene se udavaju sa 18 ljet. Lista nedobivaju žene nigdar; muž nezna pisati, žena nezna čitati; ljeta i ljeta ona nećuje, gde joj muž boravi. Jeli vu tabor, koji dakak nije rēdkost, to se povrne samo mali dēl, ako vnogo dvē trećine vojnika i moremu pomisliti stališ mlade žene, koja svoga muža tak dugo nevidi.

Kaj od toga? Slika nije ni malo čudoredna. Djece nesmiju imati Vsamoguća hižna sredstva za taj cilj stoje na okrajku ognjišća buduć se vu Orientu ne smatra to zločinom, a nije običajno samo kod ostavljenih vojničkih ženah i nižih slojeva, nego vu vsih turskih hižah, dapaće i vu najboljih. Med mojimi vnoćimi turskimi znanci ne poznajem ni jedne familije (porodice), koja bi imala više nego troje djece, većši dēl ima samo po jedno dēte, a najvećši dēl nikakvo dēcu. Roditelji veliju na prosto: Kaj će mi sinu, te uzimaju vu vojku, a kēerim morali bi dati herbiju.

Pogubna ta opačina prvim je zrekom izumiranju Turkov. Vojničtvo i siromaštvo stopram su drugotni zroki. Tužno je gledati pusta selā, puste varošē. Pred 15. godinah

doputoval sam vu Muhalić, nedaleko od Brusse. Išel sam k predstojniku zaradi nekakvoga izvešća i dal sam si pokazati okolicu; tu sam videl zrušenu džamiju (tursku cirkvu), 10 minut daleko od varošā. Začuden zapitam koj me je sprevaljal, kaj je to; odgovoril mi je, da je prije bilo tursko prigradje, da je pogorelo, i da se nije na novo ozidalo.

Zakaj né? Ar su prvešnji stanovniki odovud otišli. Po požaru bilo je valjda vu varašu toliko praznih hižah, da su se vsi pogoreli mogli nastaniti. Ostrv Mitilene ima 120.000 stanovnike, od kojih su 114.000 Grki, a samo 6000 Turkov. Varaš Ajvatik, naprema Mitileni, bil je vu dvadesetih revolucijalnih godinah od Turkov zevsema razoren, porušen i sa zemljom zravnau. — Stanovniki susednoga varaša Ajasmata izpešli su rušenje, ter su si prisvojili vse vinske i maslinske gorice Grka. Denes stanuje opet 35.000 Grkov vu Avajliku. Turčin nijeden, a varaš Ajasmata denes je selo sa 20 podrihtih kolibah, imade pako tursko grobje pol vure dugo. Vse obdelane zemlje na vure vu naokolo pripada opet Ajveločanom. Dikeli, luka Pergama, koji je prije 15 godna bil selo sa 10 kolibah, napučen je denes od 400 Grka.

Isti Pergamon imal je prvlje 30 godina 17.000 stanovnika, od kojih je bilo 15.000 Turčinov i 2000 Grkov, Jermena i Židovah; denes stanuje tu 8000 Turčinov i 8000 Grkov. Vu trideset godina se je to dogodilo! Otok Chios, koji je, kak znamo, za grekog ustanka tak strašno poharan bil, gde su Turki vse Grke ili poklali ili vu robstvo

Z A B A V A**Bravo Miško!**

Ako čoviek po knjigah o plemenitih činih četeje, koji u nami začudjenje bude i naša srca ljubavju za čoviečanstvo napunjuju, tak su se ovi čini za čudo navadno u stara vriemena ili daleko od nas, tam negde u francezkoj zemlji ili preko mora dogodili. —

I ovak mi uvijek, kak veliki nemški pjesnik Goethe veli, išćemo liepote i plemenitosti u daljini, a pri tom pregledamo liepo i plemenito, koje se tako rekuć pred našimi očii dogadja.

Za sada se dogadja u srdcu doljnje Auštrije, zemlje najme, kojom vlada isti on vladar, koj je i naš kralj, anda ne predaleko od nas. Čin biva komaj jednu uru daleko od Kloštra Göttweig, a glavnu ulogu pri činu igra jedan priprosti seljak, koj nosi prosto odielo, od sunca pocrnjenu kožu, pune ruke žuljov i malo školske znanosti

u glavi, ali puno odvažnosti i puna prsa čoviekoljubja.

U klosterskih šumah se je baš obdržaval lov, na koj su se sakupili više gospode iz varaš i prijatelji lova. Lov se je baš najbolje pričel razvijati, kad na jedan kralj pričme u selu Hönenbach zvun u stran udariti i to tak žalostno, da je svakoga koj je čul za srdce grabalo, a zajedno se je videl crni veliki dim iz jedne seljačke kućice u vis dizati.

Odmah je lov bil pretrgnjen, a divjačina je slobodno i bez pogibelji mogla odbiežati kam su ju samo noge mogle nositi. Svi lovci su se odmah vrnuli na miesto nesreće za da brane i oslobadjaju, kaj je za braniti još i oslobadjati.

Ali, već je bilo prekasno. Poždrjljivi element, oženj, već je postal majstor nad suhom iz drveta načinjenom kućom, a plamen se je samo valal kak morski valovi po krovu šindl deskami poktriom.

I baš je izišel od dima ves pocrnjeni jedan muž iz goreće kuće, boreći se sapom pred plannom i dimom, te je vani stojećim

prestrašenim gledalcem očitoval, da je nemoguće u sobe se proturati. Vručina je tolika, da ju nije moguće podnašati, a kam još nije oženj doprl, tam da je tak gusti dim, u kojem bi se čoviek moral zadušiti, pak makar da bi i dvoja pluća imal, jer je dim tak debel, da ga je skoro moći rukami grabiti.

Još strašneše pak pri tom je bilo poslušati morati zdvojni narek i javkanje siromaške seljakinje, koja je nad gubitkom svoje dvoje diece, kakti na pol nora vikala i narekala. Ona je diecu poslie jela u postelku metnula da si malo prevusnu, a sad su već sigurno mrtvi.

Siromaška žena je rukami lamantala, lasi si trgala te je morala silom od vrat goreće kuće odpelana biti, jer je prevelikom materinskom ljubavju soladana hotela u plamen skočiti, za ili si diecu izbaviti, ili šujimi zajedno poginuti.

U tom lipu se pretura kroz hrpu, tu nesreću gledajućeg svieta jedan seljak imenom Miška Šrefel. On je zdvojno jadikovanje matere čul, pak se je bez dugog promišljanja prijel posla.

prodali, imade denes 60.000 žitelja (stanovnikah) od kojih je samo 5000 Turkov, ostali su Grki sa nešto malo Jermena i Židovah: Poznajem turskih predgradja vu Smirni gde vnožina velikih hižah sa 20 osobah, sa stajami i dvori prazna stoji, ter koje su Turki prisiljeni na arendu davati na mesec dni 6 talira. Ako vu Smirni vu vulici, koja medjaši s kršćanskim predelom varaša, vekši del hižah prazen stoji, onda proda najprvlje jeden gruntaš svoju hižu Grku ili kojem drugom kršćeniku, a ostali hitro za tim; kršćanske familije napreduju i za pol godine povekšal se je kršćanski predel za jednu vulicu. Tak nagla napredovanja Grka nisam nigde doživet; niti vu istom Stambulu.

Mogel bi još nabrojiti vnoگو statističkoga gradiva, vu koliko ga imam vu pameti, no iz navedenoga vidi se već dovoljno, da se skoro prorokovati more, koliko da će još potrajati, da će Turki vu prednjoj maloj Aziji i na otokih na prosto izumrėti, kaj će jenkrat morebit od vekše važnosti biti, akoprem Turki vnoگو bolje vuživaju (uspjevaju) onde, gde nisu pomčšani.

Od zadnjega tabora osobito je spopala mukla sdvojnost tursko pučanstvo, uzneženost zamenila se najdubljom apatijom, nijeđen razborit Turčin ne vjeruje više vu obstanek gospodstva; globljenje poglavarstva i bezpravnost postigla je svoj vrhunec a siromaški Turki najviše od toga stradaju, budući su ostali ponajviše lukavi za pravodobnu obranu, dočim je Turčin preponosit. To me dovodi na drugo pogubno svojstvo vu turskom narodnom značaju (karakteru). To je neki viteški ponos (gizda.)

Turski veleposjednici (veliki gruntaši), staro feudalno plemstvo ili, kak se još denes zoveju, dère-beyi, imadu vnožinu ljudih o sebi zavisnih, koji im vu velike pomazu gotove peneze razsipavati, kojim i onak neznanju gospodariti. Pri vsakoj priliki, pri obreživanju, svatbi i onih svetčanih sgodah, — snatra se dère-bey, koji vnoگو drži do sjaja hiže i koji ga je večkrat vu mladostih godina poznaval, na reprezentaciju obvezanim. Onda se črez 3 do 4 dana obavljaju javne svečanosti, tu je onda razkošnih gostbah, hrvanja, utrkivanja, mužike itd. Potrebili penez posudi se od Grka kojega ili Jermena sa 24 do 36 interesa. Do odplate nedojde nigdar, i tak se malo po malo prodaje

imanje, naravski kršćaninu, jer odkud bi imel Turčin, ako nije visoki državni dostojanstvenik, penez, da ga kupi. Koliko još prije 50 godinah bogatih i slavnih familijah poznam ja denes vu nevólji, dok strast za žganicom nevcini vsemu kraj.

Ako je koji narod makar koliko grésil vu prevztnosti i fanatizmu, ipak ne ima nikaj tužnjega nego gledati, gde, uzprkos vnoгим dobrim svojstvom i sposobnostim vu sigurnu svoju propast hrli.

Isti pisec — vu skladu s drugimi — konstatuje, da se med Turki i Grki na obalah mramorskoga morja bije vsakim danom rastući boj za obstanek, vu kojem Turki vsigdi povlače krajsi kraj. Delavni, i prefrigani Grki, koji i vu najmenjih selih imaju pučkih školah, i skorom fanatičnim domoljubljem svoj jezik ljube, plodiju se hitro, ter se vu velikom broju izseljuju vu Malu Aziju, iz koje Turke potiskivaju, prefravaju.

Politički pregled.

Iz magjarske magnatske hiže.

Pred par dnevi je magjarska magnatska hiža razpravljala o proračunu za godinu 1897. Prije toga stavil je barun Vécsey József od konzervativne stranke na ministra predsjednik sklon, da magnatskoj hiži dade razjašnjenja o sadašnjoj vanjskoj političkoj situaciji, pak ako je sklon, kaj znači vojničko zaposjednuće jednog dela turske države i blokada nekotjih luka grčke kraljevine, kojim se nije prije toga nazvestil tabor? Interpelacija će se dostaviti ministru prežešu.

Za tim je nadbiskup dr. Samassa držal dugi socijalno-politički govor, u kom je indirektno trazil proširenje izbornog prava (juša), koje danas uživa komaj 6% pučanstva. Proračun je prijel. Barun Pronay odbil je budget, dočim ga je grof Ferdinand Zichy prijel. Pošto je minister financijah Lukács oprovgel prigovore proti proračunu, primljen je on vu glavnoj, a poslje i u specijalnoj debati.

Biskupska konferencija.

Vu Budimpešti držana je prekjučer biskupska konferencija, kojoj je predsjedal

primas kardinal Vaszary, a nazočni su još biskupi, nadbiskupi Császka i Mihályi, biskupi Bende, Bubic, Meszlényi, Hornig, Dessevffy, Steiner, Smrečanyi, Rimely, Ivánkovics, Szabo i Firczak, koadjutor grof Majlath, opat Fehér i kapitularni vikar pečuske dieceze opat Troll. Izpričali su svoju odsudnost kardinal Schlauch, nadbiskup Samassa, biskupi Zalka, Parcel, Schuster, Lönhart, Hidaszy, Vályi i Radu. Konferencija bavila se je najvižnijimi pitanji o kongru i autonomiji katoličke cirkve, odnosno o sazivu kongresa.

Pokehdob su se tri člana zemaljskoga kongrualnog povjerenstva (komišije) zahvalila, a dva su vumrla, episkopat je pozvan da izabere pet novih članova. Za članove su izabrani nadbiskup Mihályi i biskupi Hornig, Steiner, Smrečanyi i Ivánkovics. Pošto je medjutim Smrečanyi zamolil, da ga konferencija reši ove misije, jer mu diecezanski poslovi nedopuštaju, da vnoگو boravi vu glavnom gradu, izeban je vu mjesto njega biskup Bende.

Nakon Toga predložil je primas Vaszary konferenciji obširen odpis ministra za bogoštovlje, dra Vlassicsa, kojim javlja, da je spreman predložiti Nj. Veličanstvu saziv zemaljskog kongresa, koji bi revidiral organizatorni statut katoličke autonomije od godine 1869. i 1871. Konferencija je odpis primila na znanje, a primas je izjavil, da će termin za sastanak kongresa kak i vrème izbora ustanoviti, kad bude izdano previžnje rešenje o sazivu.

Konferencija je rešila i nekoliko menje važnih internih cirkvenih pitanja, ter je zaključena vu 1/2 vure poslje podne.

Kretsko pitanje.

Glede blokada egijskog zaljeva brzozjav je od dva dana zevsema zašutil. Progovori se nastavljaju medju vlastima, sad o toj blokadi, sad o eventualnom sporu na tesalskoj medji, sad o kretskom plebiscitu, pak onda o kretskoj autonomiji, i o vrhovnom guverneru. Očito je, da se rešenje zavlači, — a morli se time kani umekšati grčki odpor.

S Krete medjutim javljaju, da na raznim mjestima traje borba — i da su ustaši osvojili nekoliko kanonah. Osobito je živa borba vu kotarih kisamskom i heraklejskom.

Za da se pak od vručine obrani a dim da ga nezaduši, namočil je svoj žepni rubac u bližnjoj kopanji pri zdencu, pak si ga je onda onak mokroga pred nos i vusta svezal. Tim stupi med vrata, kojih gornje posunice je dim već začrnil a plamen svojom spicastemi jeziki već pričel lizati i za čas ga je u kući nesreće nestalo.

Iza toga vri mena pako su se i gospoda, koja su lov pretrgla i na mjesto nesreće dobežala, okolo gorećeg stanja ogledala i jedan pogled u posve crno-tmičnu sobu kroz zatvoreni oblokah je podučil, da ogenj iz pomanjkanja propuha još nije sve dielove kuće zahvatil, a u nutra nagomilani dim branjenju i oslobadjanju mnogo više pričel nego isti plamen.

Sad napravi jedan izmed gospode, na svaku elementarsku nezgodu dan i noć priučeni jagar, kratku pravdu. On stisne šaku te lupi šnjom sad u jedan, sad u drugi, a napokon i u on za hižom oblok, dader je sve zvonilo a steklevina curela kak dežd.

Kaj su gospoda predmnjevala i kaj su si predstavljala, to je sad izbilja i nastupilo,

jer je sad dim kroz načinjene otvore pitalih oblokov kakti iz dimnjaka se van rival, nutri je postajalo sve svetlije i svetlije — i nut — već se je plemeniti osloboditelj med vrati pokazal sa na svakoj ruki jednim dietetom, te ih žive i zdrave metne u naručaj presretne i sada od radosti plačue se matere.

Dieca su u sobi spala, u koju još nije toliko dima bilo došlo, da bi se mogla zadušiti, jer su vrata i obloki bili zapri i tak je u naližja ne mogel dim u tolikoj kolikoči u sobu navaliti. Gde kaj malo se je iz odprte velike sobe u onu malu, gde su dieca bila, moglo kaditi, ali dieca su pri-svemu mirno spala te su baš tak malo znala o pogibelji koja im prieti, kak je Miška znal, da je sad tim nekaj hvale vriednoga ili plemenitoga učinil.

Jer kad su ga zatim vani svi obkolili te ga velikimi pohvalami pričeli obsipavati, a varoška gospoda, koja su iz lova tam dobežala su mu rekla, da oni budu ov njegov plemeniti čin i na višjem mjestu objavili, za da onda i vidljivo znamenje za na prsa

obesiti dobi, te kad je jedan izmed njih, koj je imal, u žep posegnul, rekcl je Miška na kratkom: »No, no, nedelajte tolike komedje iz tak male stvari! Em pak nemrem diecu pustiti da u ognju zgorcl!»

Stim je taj skroman i plemeniti čoviek, koj je imal srce na pravom mjestu, koracal k svojem u stanu, te je kad i kad začudjeno glavom kimal; jer on to nije mogel nikak prerazmeti, da se iz jedne stvari, koja se sama po sebi razumieva, — toliko čudo pravi.

Te se je dogodilo 17-a oktobra godine 1887, pak je anda cieli dogodjaj ne od jako zdavnja i, kak sem na početku rekcl, takaj ne iz preveć daleka — ali čovieku se ipak srcece diže, kad ga čteje, pak zato velim još jedan krat:

»Bravo Miško!«

Prepovedani lov.

Obečal sem svojim čtevcem više pripovestih iz života Friederika velikoga, toga

Vu Kandiji buknu je ogenj blizu stolne cirkve i za hvatit više hižah. Evropski vojnici morali su porušiti obližnje zgrade, da zaprečiju širenje ognja. Ozbiljna je vjest, da je jedan tuahamedanski neredovni vojniki stréljal na englezkog admirala Harrisa, kad se je šetal na polju kod Sude. Kugla je vudrila o zemlju pred admiralom.

Londonske novine »Standart« javljaju iz Carigrada: Ministarsko vèće (sesija) zaključilo je prekjučer vu načelu, da pristaje na izpražnjenje Krete, no samo pod uvjet, ako vlasti zajamče, da će prije toga grčki šeregi ostaviti Kretu i onde one uzpostaviti mir.

Državni tajnik za Indiju, lord Hamilton, držal je prekjučer vu Londonu govor, vu kojem je razložil, da je neukloniv tabor, ako se razpadne evropski koncert. Tabor je siguren ne samo medju Grčkom i Turskom nego i medju evropskim vlastima. Vsi državnici morali bi nastojati o tom, da uzdrže evropski mir, a Grčkoj nebi se smelo dozvoliti, da posize za zemljom, koja nije njezina. Grčka je vlad prevarila ufanja grčkoga naroda i nije nikaj uradila, da podigne izvore pučkog blagostanja; jedino je dokazala veliku spretnost za političke spletke.

Posljednja vjest iz Kaneje glasi, da su se admirali i konzuli včera vu jutro sastali vu Sudi, da sastave nov proglas Krecanom. Ustaši obsedaju sa četiri kanonah kulu Kisamo, koju je turski komandant ostavil i dospel na austro-magjarskoj ladji vu Kaneju. Oslobođjene turske familije budu odpremljene vu Smyrnu. — Kod požara vu Kandiji sfondana je biskupska residencija.

KAJ JE NOVOGA?

Srećne vuzmene svetke, zdravje veselje, mir i Božji blagoslov želimo svim našim poštovanim čitateljem i predplatnikom!

— Prosimo naše poštovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju ljeta predplatne zaostatek čim predi pošljeju i predplate ponoviju!

osobitoga pruskoga kralja po kad kad napisati, pak stoga evo opet jednu:

Jedan major je nekoliko officirah pozval ksebi na večerju riećmi: »Za osam dni je moj narodjeni dan i onda vas pozivam na večer na jelensku pečenkú«. — Ali baš u to vrieme je bil u kraljevskih šumah lov prepovedani pod globom od sto cekinov. — Medjutim si je major mislil, em kraljevski jagar već na jedno oko zažmire te ga je za prosil da se do jednog jelena na koj goder način protura, ali to je bilo laglje reći nego izpeljati, jer nijedan jagar se nije ufal s majorom u prepovedanu trgovinu zapustiti, jer ako bi se zeznalo, kaštiga bi velika sliedila.

Major je medjutim officiom rieć svoju dal i hotel ju je održati, — pak je stoga jedan dan prije večerje u kraljevskoj šumi sam svojom rukom jednoga jelena strelil.

To se je zeznalo, — prijava bude učinjena i major je bil obsudjen na sto cekinah globe, koje je i u kraljevu kassu platil.

Visoka odlikovanja.

»Bud. Correspondencija« javlja: »Na spomenek simpatičnoga dočeka, kojim je Njezino Veličanstvo kraljica portugalska bila odlikovana povodom njenoga prošlogodišnjega boravka vu Budimpešti kako od službenih krugova, tako od pučanstva, podělil je portugalski kralj magjarskomu ministru prežešu baronu Bánffy u veliki krst reda »Villa viciosa«, a direktoru narodnoga muzeja Szalayu komturski krst istoga reda.

Njemački car Vilim II. vu Beču.

Vu sredu 21. aprila dojde car Vilim iz Berlina vu Beč. Vu počastnoj službi cara Vilima bude: zapovjednik 4. sbora general konjaničtva Rudolf princ Lobkovic, zapovjednik 34. pješacke regimente cara Villima II oberster Emil pl. Neuhold, i vojni attaché kod našega poklisarstva vu Berlinu, major Alois knez Schönburg-Hartenstein. — Vu četvrtak, 22. aprila na večer, ostavlja car Vilim opet Beč i putuje preko Dresdena vu Baden, gde će se zadržati nekoliko dana.

Nansen vu Berlinu.

Glasoviti Nansen odputoval je včera iz Berlina vu Kopenhagen. Njemački car oprostil se je s njim jako srčeno. Kod oprostne audijencije rekel mu je, da se veoma zanima za njegovu poduzeće, i da mu je drago, kaj ga je lično spoznal. — Poslje zajtreka pozval je car svoje sinove vu palači i rekel im je: »Pružite ruku ovomu gospodinu! Pogledajte ga dobro, da morete, kad budete stareši, kazati: videli smo Nansena.« Princevi izrukovali su se sa Nansenom, a car je dodel, da mu je žal, kaj nisu nazočni i stareši njegovi sinovi, koji bi znali bolje shvatiti (preguulati) važnost ekspedicije na sjeverni pol.

Sa previšnjega dvora.

Njegova cesarska i kraljevska Visost nadvojvoda Jožef August i njegova supruga nadvojvodkinja Augusta došli su vu Budimpeštu i odsjeli vu palači nadvojvode Jožefa vu budimskoj festungj. Ovdj budu visoki gosti sprevodili vuzmene svetke, a za tim ođiti na jedno nadvojvodsko imanje gde će dočekati radostni tamiljarski dogodjaj, koji se očekuje konceom majaša.

Ali sad se je bojal radi toga nemilosti kraljeve, najmre pak jer je baš bil za avancirati red na njem, i on je sad bil siguran, da ga bude na oberstlieutenantsko miesto drugi prefel, pošto se je on kralju tim lovom zamieril. Medjutim se je vkanil, jer kad je neimenovanje bilo proglašeno, nitko drugi, — nego on sam u osobi je bil za oberstlieutenanta naimenovan.

Sad se je išel za naimenovanje kralju zahvaliti, te je tom prilikom zajedno i za svoj lov prosil za odprošćenje.

»Jeli je sto cekinov globe platil?« — zapita ga kralj, koj je svakoga sa »on« tituliral.

»Jesam, Vaše Veličanstvo!« odgovori Oberstlieutenant.

»Zna on kaj« — zaključil kralj — »Neka on samo slobodno sve jelene u mojoj šumi postrelja, samo neka za svakoga plati sto cekinah.«

Em. Kollay.

Papa Leon XIII.

Kako javljaju iz Rima, sasvim su temeljite vjesti o tobozjem slabom zdravlju svetoga oca tak je povoljno, da je mogel vu nedelju pune dve vure služiti svetu mešu vu svojoj privatnoj kapelici i poslje toga podeliti papinski svoj blagoslov vnoгим odličnim (preštimanim) ličnostima, koje su imale pristup k svetoj meši. Nakon službe božje razgovaral je sveti otec sa otmjenoga gostima, izmedju kojih je osobito odlikoval c. i kr. podmaršala Kobera i suprugu mu.

Vladarski jubilej.

Englezke novine već sada donose pune novine o 60 godišnjem vladarskom jubileju kraljice Viktorije. Ova rēdka žena, koja je svojim uzornim životom kakti ustavna vladarica, kao supruga i mati osvojila vsa srdca britanskoga naroda, doživela je i rēdku sreću, da je denes sa 78 godina — barem po dobi vladanja — najstareša krunjena glava na svētu. Dne 20. juniuša navršiti će se 60 godina, kaj je ona na englezkom prestolju (tronušu) nasljedila svog strica Vilima IV. Pokedob je taj dan nedelja, proslavit će se kraljičin jubilejum 21. i 22. juniuša. Vu tork 22. juniuša krenuti će velika svetčana povorka s kraljicom iz Buchinghamske palače pred cirkvu sv. Pavla, da ondj bu nazočna službi kožjoj, koja će se služiti pod vedrim nebom pred katedralom. Za tim će povorka krenuti vu Mansionhouse, gde budu londonski gradjani predali adresu. Po kraljičinoj želje šeregi (povorka) ljudih bude se povračala preko londonskog mosta siromašnijim dēlom južnog Londona. Vse kolonije bitij će zastupane vu toj povorci, koja bude jednu milju duga. Od jubileuma nadaju se i osobito trgovčekom prometu i velikim djelom dobrotvorstvo.

Amerikanski milijunari već denes nudiju silne peneze za vsake fele gledišca. — Najradostnije bi bilo, kad bi se jubilej mogel proslaviti i prez najmanje pogibelji po svjetski mir.

Nekaj za kratek čas.

Zabava veselim i batrivenje žalostnim. Priredil Glád Ferencz školnik. Izdanje tiskare Fischel Filipa (Strausz Šandor), *cěna 50 kr.* Vu maloj ovoj knjižici sabrano je vnoغو šale i dosjetke, pak se za fal cěnu, kaj košta, — more vsakomu osobito prepoučiti.

Knjižara i štamparija

Strausz Šandora
Čakovec.

Dobre žepne i stěne vure za fal cěne moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurararu* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Prl njem se *uzimljeju vure takaj* za popravek az fal cěnu.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Glavni suradnik

GLAD FERENCZ.

Általános-Bodega

Bécs Berlin

Közvetlen behozatal! Első beszerzési forrás!
tisztá és valódiságáért kezeskedve ajánlja
kiváló finom, régi, lerakodott spanyol és portugál
gyógy- és csemegeborait

Malaga, Madeira,
Sherry, Porto, Marsala és Lacrimae Christi.

Elárúsítás 1/2 és 1/2 üvegekben eredeti árak mellett

736 Csáktornya 1-6
TÓDOR RÓZA vegyeskereskedésében.

276/vh. szám 1897.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-
ság 1896. évi 10644 p. 96. számú végzése köv-
etkeztében Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd
által képviselt a muraközi lakarekpenztár
javára. Kollárits Mátyás és társai ellen 130
frt s jár. erejéig 1897. évi március hó 2-án
foganatosított kielégítési végrehajtás utján
lefoglalt és 400 frtra becsült 1 kukoricza-
kas kukoriczával és 1 kanczalóból álló ingó-
ságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság
1696 p. 1897. sz. végzése folytán 130 frt
tőkekövetelés, ennek 1896. évi november
hó 12. napjától járó 6% kamatai és eddig
összesen 12 frt 40 krban bíróilag már
megállapított költségek erejéig Dekánoveczen
Tököli Márton lakásán leendő eszközlésére

1897. évi április hó 24. napjának
délutáni 3 1/2 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni szán-
dezők oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL.
t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénz-
fizetés mellett a legelőbbit igérőnek becsáron
alul is el fognak adatni. 738

Kelt Perlakon, 1897. április hó 10-én.
Stern Frigyes,
kir. bír. végrehajtó.

Schein S.

szőnyegháza

Bécs, Bauernmarkt 12.

A tavaszi és nyári képes árjegyzék
megjelent és kívánatra bárkinek

ingyen és portómentesen

beküldetik.

Ez az árjegyzék sok sikerült képet tar-
talmaz, u. m.:

Ujdonságok,

1897.

735

2-4

Egész öltönyök.

Confectiók.

Kalapok. Ernyők.

Fehérneműek.

A nagy kelme minta-
gyűjtemény kívánatra
postafordultával
ingyen és portómentese-
sen küldetik.

Szőnyegek.

Függönyök.

Butorszövetek.

Terítők stb.

Minden megrendelés
gondosan,
lelküismeretesen és
pontosan
lesz teljesítve.

Levelezés bármily nyelven.

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

szöges cséplőkészületeket

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gözcséplőkészületeket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelőlével és rendkívül
nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választó-
hengerekkel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüto
gőzmozgonyokat

továbbá R. Garret & Sons felülmúlhatatlan
40% tüzelőanyag megtakarító.

COMPOUND GŐZMOZGONYOKAT

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő ameri-
kai kéveköto arató gépeket. Eredeti amerikai
szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható
kombinált ruddal. Sorvető és szórvavető gépeket
és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

734 Vidéki ügynökök kerestetnek. 1-6

Különlegesség poloskák,
bolhák és konyharovarok ellen.

Raktárak:

Csáktornya:

Özv. Göncz Lajosné,
Gráner Testvérek,
Heinrich Miksa,
Todor Roza,
Stráhia Testvérek.

713 2-8

Molyok és parasiták
ellen a háziállatokon stb.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor,
Freyer Fülöp,
Arnstein Benő,
Freyer Lipót.

Perlak:

Kramarits Victor,
Sosterics Pál.

Polstrau:

Robie Miksa.

ZACHERLIN

csodálatosan hat! Pusztit eddig elérhetetlenül biztos és gyorsan bármily rovar,

miért is vevők milliói által dicsértetik és kerestetik. — Ismertető jelei: 1. lepecsételt üveg, 2. „Zacherl“ név.